

Oma Häme sote-muutosryhmän kokous

Aika: maanantai 18.9.2017 klo 14.00–16.00

Paikka: Hämeen kesäyliopiston opetustiloissa, Radiotalo, os. Viipurintie 4, 13200 Hämeenlinna
(sisäänkäyntiosoite Verkatehtaankuja 8, ylin krs.)

Paikalla:

Ahonen Anna-Mari (puheenjohtaja)
Anttila Auli
Juvonen Hannu (varapuheenjohtaja)
Kukkonen Petrus
Lepola Liisa
Lindberg Jukka
Lindgren Marjo
Lipsanen Matti
Paasikangas Jaana
Pekuri Jari
Raivisto Teija
Rautava Veli-Pekka
Leppänen Eija
Saarni Mirja
Tiainen Juha
Tulander-Välkki, Johanna
Tuominen Tuula
Valtonen Matti

Poissa:

Alaluusua Petri
Frank Karoliina
Heino Juha
Kuismin Annukka
Matikainen Tanja
Ranta Seppo
Wihersaari Jari

Henkilöstön edustajat:

Kankus Juha, Kunta-alan Unioni
Mali Antti, Juko (varalla Johanna Rantanen)
~~Pimperä Helena (nimeämismvastaava), KoHo~~

www.omahäme.fi

Silja-Liisa Niinikoski, KoHo
Marja-Liisa Forsell, Tehy

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja Jukka Lindberg totesi läsnäolijat. Esityslistan kohta 6 käsitellään kokouksen alussa, jotta kaikki ovat paikalla sen käsittelyvaiheessa.

2. Edellisen kokouksen 14.8.2017 muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Sote-muutosryhmän tehtävät ja kokoonpano pidennetyn esivalmisteluvaiheen aikana

Pidennetty esivalmistelu ja vuoden lisäaika valmistelulle muuttavat valmistelun painopistettä. Uudessa tilanteessa on enemmän aikaa toteuttaa tarvittavia muutoksia ja harmonisointeja jo nykyorganisaatioissa. Toisaalta tämä lisää johtamisen haastetta, sillä muutokset tulee saada aikaan verkostojohtamisen tilanteessa, jossa 11 kunnan ja neljän kuntayhtymän tulisi kyetä tekemään yhdensuuntaisia päätöksiä ja muutoksia sosiaali- ja terveystoimessa ennen kuin maakunnan johtamisjärjestelmä astuu voimaan.

Sote-muutosryhmän rooli tässä tilanteessa korostuu kontaktipintana ja molemminpuolisen vuorovaikutuksen kanavana maakuntavalmistelun ja nykyorganisaatioiden välillä. Tästä johtuen sote-muutosryhmän roolia esitetään VATE:lle muutettavaksi. VATE käsittelee asiaa kokouksessaan 20.9.2017. Ehdotuksena on, että sote-muutosryhmä:

1. Toimii päätöksenteon kanavana maakuntavalmistelusta kuntiin ja kuntayhtymiin sekä kunnista ja kuntayhtymistä maakuntavalmisteluun
2. Erilliset maakuntavalmistelun valmisteluryhmät järjestäytyvät ja valmistelevat päätöksiä edellyttävät asiat VATE:lle ja muutosryhmille
3. Kunnat tai ao. kuntayhtymät valitsevat kukin yhden jäsenen sote-muutosryhmään. Muutosryhmän jäsenet vastaavat yhteydenpidosta maakuntavalmistelun ja organisaation johtamisen välillä. Jäsenen tulisi olla mukana organisaation johtoryhmässä.
4. Luodaan yhdenmukainen malli asioiden valmistelulle muutosryhmissä ja käsittelylle organisaatioiden johtoryhmissä. Kunnan/kuntayhtymän johtoryhmä vastaa asioiden sisäisestä tiedotuksesta.
5. Sote-muutosryhmä vastaa niiden muutosten valmistelusta, jotka koskettavat nykyorganisaatioiden johtamista. VATE vastaa tahollaan uuden maakunnan

valmistelusta ja sitä koskevien asioiden tuomisesta kuntiin ja kuntayhtymiin. Myös tässä käytetään muutosryhmän rakenteita hyväksi.

Liite 1: Lindberg & Lipsanen Sote- ja maakuntavalmistelu pidennetyn esivalmisteluvaiheen aikana

Jukka Lindberg esitteli tuoreen esityksen valmistelurakenteesta käyden läpi eri valmistelualueet sekä suunnitellun maakuntatoimiston ja johtoryhmän roolit. Maakuntajohtaja on ylimpänä virkamiehenä vastuussa valmistelusta ensi vuoden kesäkuun loppuun asti. Vastuuvalmistelijoiden nimeäminen on vielä kesken ja palvelukokonaisuuksia voi kommentoida. Kaikkia palveluja/ toimintoja ei ehditä työstää ennen maakunnan aloitusta, joten kiireellisemmät asiat pyritään nostamaan esille. Haasteena on kehittämiskokonaisuuden laajamittaisuus.

Tällä hetkellä jokaisesta kunnasta ei ole edustajaa muutosryhmässä. Esimerkiksi Forssan seudulta ei tarvitakaan jokaisen kunnan edustajaa, sillä Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä vastaa sekä sosiaali- että terveydenhuollon palveluista. Hausjärvi vastaa itse sosiaalihuollon palveluista ja sen edustaja puuttuu muutosryhmästä.

Keskustelussa nousivat esille mm.: Työikäisten palvelujen kokonaisuus puuttuu valmistelusta. Ovatko lapsiperheiden palvelut, kuten lastensuojelun valmistelu huomioitu riittävällä tasolla? Valmistelurakennetta täydennetään näiden osalta. Myös Lape-hankkeen kautta voidaan saada lapsiperheitä koskevia asioita valmisteluun.

Millainen toimintarakenne muodostetaan? Miten maakunnan eri toiminnat integroituvat toisiinsa? Mitkä ovat strategiset linjaukset ja päämäärät; esimerkiksi millaisilla painotuksilla sähköiset palvelut, kustannustehokkuus tai palveluohjaus saadaan toiminnan valmisteluun mukaan? Todettiin, että Vate eli väliaikainen valmisteluelin vastaa maakunnan organisaation johtamisjärjestelmän ja strategian valmistelusta tulevan maakuntavaltuuston päätöksentekoa varten.

Päätös: Muutosryhmä kävi keskustelun tehdystä ehdotuksesta, puolsi esitettyä ohjausmallia ja päätti osaltaan pyytää nykyorganisaatioita nimeämään yhden edustajansa sote-muutosryhmään.

4. Ajankohtaiskatsaus valmisteluun / muutosjohtaja Matti Lipsanen

Matti Lipsanen kertoo valmistelun ajankohtaisesta tilanteesta:

- uudistuksen valtakunnallinen eteneminen ja aikataulu

- rahoituksen tilannekatsaus
- rekrytointien tilannekatsaus.

Liitteet:

Liite 2: Pöysti Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpano 5.9.2017

Liite 3: Lipsanen Oma Häme muutosryhmä 18.9.2017

Valmisteluun on saatu vuosi lisääaikaa. Väliaikaishallinto tulee käynnistymään aidosti vasta ensi vuoden kesäkuussa.

Tämän vuoden rahoitus tulee monelta eri taholta. Ensi vuoden tilanne on rahoituksen näkökulmasta katsottuna kohtuullisen hyvä. Kanta-Häme on tähän asti saanut noin 5 % valtakunnallisesta rahoituksesta, joten maakunta saanee noin 2 milj. euroa valmisteluun. ICT-rahoitus sisältää sekä valtakunnalliset ICT-keskukset että maakunnallisen valmistelun. Valinnan vapauspilotteihin kohdennetaan 100 milj. euroa.

Oma Hämeen valmisteluun haetaan parhaillaan projektiassistenttia, viestinnän ja sosiaalihuollon asiantuntijoita sekä ICT-arkkitehtia (uusi tehtävä). Myöhemmin haettavaksi tulevat henkilöstö-, talous-, hallinto- sekä laki ja sopimukset että tilat ja omaisuus-projektipäälliköt.

Päätös: Merkittiin ajankohtaistarkastus tiedoksi.

5. Valinnanvapauteen liittyvän valmistelun eteneminen / muutosjohtaja Jukka Lindberg

Jukka Lindberg kertoo valinnanvapausvalmistelun ajankohtaisesta tilanteesta:

- nykykokeilujen laajennukset
- uusien pilottien hakuaika
- mahdollinen pilotin laajennus.

Uusien valinnanvapauspilottien aikataulu muuttuu. Pilotteihin tulee hakea tammikuuhun 2018 mennessä, päätökset annetaan maaliskuussa ja uudet pilotit aloittavat toiminnan heinäkuussa 2018.

Kanta-Hämeen kannalta tällä hetkellä tärkeämpää ovat nykykokeilujen laajennukset, joiden hakuaika on 31.10.2017 saakka. Aikataulun muutos sekä yhtiöittämissä pakon poistuminen antavat Kanta-Hämeelle mahdollisuuden arvioida uudelleen nykykokeilun laajuutta sekä maantieteellisesti että henkilökohtaisen budjetin mukaan ottamisen osalta. Mikäli tarvittava tahtotila syntyy, hakemus on mahdollista valmistella syksyn 2017 aikana ja jättää ehdollisena ministeriölle. Tämän jälkeen on mahdollista hakea kuntien ja kuntayhtymien päätökset,

www.omahäme.fi

jotka olisi hyvä saada marraskuun loppuun mennessä, kun päätökset kokeilujen laajentamisesta saadaan.

Liitteet:

Liite 4 Varhila Valinnanvapauslain tilannekatsaus 5.9.2017

Liite 5 Lindberg Valinnanvapauskokeilun laajentaminen Kanta-Hämeessä (taustamuistio)

Käydyssä keskustelussa nousi esille mm. seuraavaa: Vapaan valinnan kokeilun laajentamisesta on keskusteltu aiemmin työrukkasen kanssa. Muun muassa Hämeenlinnan kaupunginhallitus ei ole täysin varauksetta kokeilun laajentamisen takana. Aikataulu on haasteellinen ja on vaikea tehdä päätöksiä tietämättä tarkemmin kokeilujen ja pilottien vaatimuksista ja ehdoista. Kokeilun laajentamisesta tarvitaan poliittiset päätökset, mikä ei ole helppoa ja vie aikaa.

Sekä kokeilun laajentaminen että pilottiin osallistuminen myöhemmin ovat ehkä mahdollista yhdistää. Hyvä asia on, että kokeilun laajentamisen kautta on saatavissa resursseja. Nykyisen kokeilun laajentamisen rahoituksesta vuodelle 2019 ei ole vielä varmuutta.

Perustuslakivaliokunnan antama lausunto huomioidaan vapaan valinnan lain uudelleen valmistelussa. Passiivinen sote-keskuksen valinta herättää virkamiehissä paljon vastustusta, sillä se voi johtaa huomattaviin henkilöstön sopeuttamisvaikutuksiin.

Päätös: Merkittiin tiedoksi valinnanvapauden valmistelutilanne. Keskusteltiin Hämeenlinnan vapaan valinnan kokeilun laajentamisesta maakunnalliseksi muutosjohtajan esityksen pohjalta.

6. Palveluohjauksen prosessikuvaus / muutosagentit Annukka Kuismin ja Jari Pekuri

Sote-muutosryhmä perusti 13.3.2017 palveluohjauksen maakunnallisen ohjausryhmän. Sen tehtävänä on koordinoida palveluohjauksen suunnittelua sisältöryhmissä sekä huolehtia palveluohjauksen kokonaisuuden muodostumisesta. Lisäksi ohjausryhmä koostaa palveluohjauksen toteuttamisesta yhteenvedon 31.5.2018 mennessä.

Ohjausryhmään on saatu kattavasti edustajat kaikista sote-sektorin substanssialueista. Lisäksi ryhmään on saatu koulutuksen edustaja (HAMK) sekä kolmannen sektorin edustaja (Hämeen Setlementti). Ryhmä on kokoontunut kolme kertaa maalisi-syyskuun välillä. Toukokuun kokouksessa ohjausryhmä antoi puheenjohtajan ja sihteerin (muutosagentit) tehtäväksi laatia alustava ehdotus palveluohjauksen kokonaisuudesta ottaen huomioon lausunnolla olleen valinnanvapauslakiehdotuksen sisällön ja vaatimuksen liittyen palveluohjauksen kokonaisuuteen sekä kolme näkökulmaa: järjestäjän, palveluntuottajan ja

www.omahäme.fi

maakunnan asukkaan.

Muutosagenttien tekemä esitys palveluohjauksen kokonaisuuden mallinnuksesta on käsitelty elokuussa palveluohjauksen ohjausryhmässä. Ohjausryhmä päätti lähettää mallinnuksen esityksensä eteenpäin käsittelyyn maakuntatoimiston tiimille sekä sote-muutosryhmälle. Mikäli kokonaisuuden mallinnus saa hyväksynnän, jatkaa palveluohjauksen ohjausryhmä kokonaisuuden rakentamista yhdessä substanssityöryhmien kanssa mallinnuksen pohjalta.

Liite 6: Kuismin & Pekuri Palveluohjauksen prosessi 12092017

Suunnitelman (liite 6) ensimmäisen vaiheen sähköisillä palveluilla pyritään vähentämään henkilökohtaisen palvelun tarvetta. Toisen vaiheen neuvonta- ja ohjauspalvelut toimisivat ympärivuorokautisesti. Koko maakunnan alueella olisi käytössä vain yksi asiakasnumero. Kolmannen vaiheen palvelutarpeen arvioinnissa olisi erilaisia linjoja, kuten esimerkiksi lapsille ja ikäihmisille. Moniammatillinen erityisasiantuntijoiden konsultointi tukee arviointia.

Käydyssä keskustelussa nousi esille mm. seuraavaa: Onko tarpeen tehdä terveydenhuollon arviointi erikseen? Milloin asukas muuttuu asiakkaaksi? Tämä täytyy määritellä. Milloin asiakkaan täytyy saada nopeasti yhteys neuvontaan ja ohjaus hoitoon? Valtava tietojärjestelmähaaste on edessä.

Asiakassegmentointi (itsehoitoasiakkaat, tukea tarvitsevat, paljon tukea tarvitsevat jne.) kannattaa huomioida palvelun ohjauksessa. Muutosryhmälle toivotaan selkeät ehdotukset mm. vammaisten ja terveydenhuollon hoitoon ohjauksesta. Toisaalta, onko elinkaarimallin mukainen segmentointi enää ajankohtaista? Lapsiperheiden palvelut on edelleen järkevä suunnitella omanaan.

Tarvitaanko jatkuvaa ympärivuorokautista ohjausta, kun sosiaalipäivystys ja terveydenhuollon päivystys vastaavat kiireellisiin tarpeisiin? Hyvät sähköiset palvelut vähentävät palveluun ohjautumista.

Vapaan valinnan sote-keskuksissa tarkastetaan ensimmäiseksi asiakkuus; onko henkilö keskuksen asiakas? Sosiaalityössä monialainen palvelutarpeen arviointi on laajempi käsite kuin terveydenhuollon hoidon tarpeen arvio. Kokenut ammattilainen tarvitaan tekemään 2. vaiheen ohjausta, jotta kaikki yhteyden ottaneet eivät ohjaudu hoitoon/ palveluun. Palvelutarjotin kannattaa lisätä kuvaan mukaan, jotta sekä asukkaat että ammattilaiset löytävät tarvittavat palvelut. Voisivatko kuntoutuspalvelut olla palvelutarjottimella? Kaikki asiakkaat eivät tarvitse case manageria, vaan hänelle ohjataan moniongelmaiset henkilöt.

Toimintamallien yhtenäistäminen on aloitettu ja maakunnallisia kiireettömän hoidon periaatteita on alettu valmistella.

Päätös: Muutosryhmä kävi keskustelun esitetystä palveluohjauksen mallista ja hyväksyi sen. Palveluohjausryhmä tuo myöhemmin muutosryhmään tarkennetut esitykset toimintamallien viemiseksi nykyisiin organisaatioihin.

6. Muut asiat

- Tiedoksi ICT-valmistelun tilannekatsaus/ projektipäällikkö Johanna Tulander-Välkki
Liite 7 Tulander-Välkki ICT-valmistelu

ICT-työryhmille on annettu tehtäväksi muodostaa nykytilan pohjalta tavoitetilavuoteen 2020. Haasteena on saattaa ICT-ryhmälle tietoon toiminnallisten ryhmien tarpeet ja suunnitelmat. Oma Häme on saanut rahoitusta 241 120 €, jolla on palkattu henkilöstöä syksyllä. Syksyn rahoitushakua ollaan valmistelemaan.

Valtakunnallinen ICT-palvelukeskus Vimana Oy on perustettu. Sen tehtävänä on tuottaa tieto-, hallinto-, kehittämis-, integraatio- sekä tietojärjestelmä- ja tietotekniikkapalveluja että näihin liittyviä kehittämisspalveluja. Maakunnat ovat tekeillä olevan asetuksen määrittämässä laajuudessa velvoitettuja käyttämään palvelukeskuksen palveluja. Ongelmana on, että mm. vapaan valinnan ICT-tarpeet tulevat esille aiemmin kuin mitä Vimana ehtii valmistella.

- Tiedoksi Maakuntahallinnon strategian valmistelun aloittaminen / muutosjohtaja Jukka Lindberg

Liite 8 VATEn Seminaariohjelma

Tavoitteena on, että Vate valmistelee helmikuuhun mennessä tulevan maakunnan arvopohjaa ja strategisia painopisteitä.

Päätös: Muut asiat merkittiin tiedoksi.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.55.

Seuraavat kokoukset: 16.10. klo 12
20.11. klo 12
11.12. klo 12